

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01 / 3717 111, fax: 01 / 4866 100

KLASA: UP/I 612-07/14-60/125
URBROJ: 517-07-1-1-2-15-5
Zagreb, 22. siječnja 2015.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode temeljem članka 33. stavka 1., vezano uz članak 31. stavak 1. i 29. stavak 1. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/2013), a povodom zahtjeva nositelja zahvata Grad Rab, Upravnog odjela za gospodarstvo, EU fondove i društvene djelatnosti, Trg Municipium Arba 2, HR-51280 Rab, za provođenje Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „Izgradnja aerodroma Rab“, nakon provedenog postupka, donosi

R J E Š E N J E

- I. Odbija se zahtjev nositelja zahvata Grad Rab, Trg Municipium Arba 2, HR-51280 Rab, za zahvat „Izgradnja aerodroma Rab“ u Primorsko-goranskoj županiji, zbog značajnog negativnog utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže koji nije moguće isključiti s mjerama ublažavanja.**
- II. Nositelj zahvata, Grad Rab, Trg Municipium Arba 2, HR-51280 Rab, može Ministarstvu podnijeti zahtjev za utvrđivanje prevladavajućeg javnog interesa i odobrenje zahvata uz kompenzacijske uvjete.**
- III. Ovo Rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva.**

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata, Grad Rab, Trg Municipium Arba 2, HR-51280 Rab, podnio je 21. studenoga 2014. godine Ministarstvu zaštite okoliša i prirode (u daljnjem tekstu Ministarstvo) zahtjev za provedbu Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „Izgradnja aerodroma Rab“ u Primorsko-goranskoj županiji. U zahtjevu su navedeni svi podaci o nositelju zahvata i priloženi svi dokumenti sukladno odredbama članka 31. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode.

O podnesenom zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno članku 31. stavku 3. Zakona o zaštiti prirode, Ministarstvo je zatražilo (KLASA: UP/I 612-07/14-60/125; URBROJ: 517-07-1-1-2-14-2 od 28. studenog 2014.) prethodno mišljenje Državnog zavoda za zaštitu prirode (u daljnjem tekstu Zavod) i na internetskim stranicama 5. prosinca 2014. godine objavilo Informaciju o zahtjevu za provođenje Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (KLASA: UP/I 612-07/14-60/125; URBROJ: 517-07-1-1-2-14-3 od 3. prosinca 2014. godine).

Ministarstvo je 19. prosinca 2014. godine zaprimilo mišljenje Zavoda (KLASA: 612-07/14-38/513; URBROJ: 366-07-6-14-2 od 17. prosinca 2014.) da je Studija glavne ocjene (Ires Institut za istraživanje i razvoj održivih eko sustava iz Velike Gorice, Jagodno 100A, veljača 2014.) primjereno sagledala i procijenila moguće samostalne, kao i kumulativne utjecaje na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te da zahvat nije prihvatljiv niti uz primjenu predloženih mjera ublažavanja i provedbu predloženog programa praćenja.

U provedbi postupka ovo Ministarstvo razmotrilo je predmetni zahtjev, priloženu Studiju glavne ocjene i mišljenje Zavoda, te je utvrdilo slijedeće.

Predmetnim zahvatom planira se izgradnja aerodroma na otoku Rabu, na lokalitetu Kozji vrh – Mišnjak, za prihvat zrakoplova kapaciteta od 50 do 150 putnika. Zona dosega zrakoplova bila bi oko 500 km. Šire područje aerodroma prekriva površinu od oko 200 ha, predviđena dužina piste je 1700 m (sa zaštitnim pojasom ukupne dužine 2000 m), ukupne širine 45 m, uz smještaj pratećih sadržaja uz pistu maksimalne površine objekata do 1.500 m². Predviđeno je i parkiralište s ukupno 270 parkirnih mjesta. U sklopu parkirnog prostora uredit će se i punionica za električna vozila. Potrebne količine tehničke vode skupljat će se s popločenih površina (uključujući i pistu koja mora imati zatvoreni sustav odvodnje), pročišćavati i lokalno spremati u spremnike (500-1000 m³) ispod parkirališta ili manipulativnih površina. Sanitarne otpadne vode također će se tretirati prije upuštanja u tlo, a dio će se reciklirati i upotrebljavati kao voda za zalijevanje i pranje prometnica, vatrogasnu rezervu i sl. Aerodrom bi osim u komercijalne svrhe služio i za održavanje aviona, parkiranje aviona u hangarima, obuku pilota i ostalog osoblja, sportske aktivnosti u zraku, letove u službi zaštite i spašavanja, servis u zaštiti od požara, panoramske letove i dr. Predmetnim zahvatom, osim piste i objekata uz nju, obuhvaćen je i dio novoplanirane županijske ceste – odvojka ceste Mišnjak-Barbat.

Prema Uredbi o ekološkoj mreži (Narodne novine, broj 124/2013) planirani zahvat nalazi se unutar područja ekološke mreže, područja očuvanja značajnog za ptice (POP) „HR1000033 Kvarnerski otoci“ i područja očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove (POVS) „HR2001359 Otok Rab“.

Za ciljne vrste ptica POP „HR1000033 Kvarnerski otoci“ procijenjen je zbirni utjecaj tijekom i nakon izgradnje zahvata.

Kao izrazito jak utjecaj, i tijekom i nakon izgradnje, procijenjen je utjecaj na ciljnu vrstu bjelonokta vjetruša (*Falco naumanni*), iz razloga što je ova vrsta ekološki vezana uz stanište koje je zahvaćeno planiranim zahvatom, a gnijezdi se na otoku Dolinu u neposrednoj blizini zahvata te koristi područje lokacije zahvata kao primarno stanište za hranjenje i lov. Bjelonokta vjetruša gnjezdarica je na otoku Dolinu (jedina dosad zabilježena gnijezdeća populacija u Hrvatskoj – 100% nacionalne populacije). Gubitak, promjene i fragmentacija staništa će joj smanjiti dostupnost hrane i time uspješnost gniježđenja, što može prouzročiti pad populacije i značajno ugroziti jedinu gnijezdeću populaciju u Hrvatskoj. Također zbog društvenog načina lova, bit će osjetljiva na prometovanje vozila i aviona te postoji povećan rizik kolizije.

Iz razloga što se uglavnom radi o vrstama koje su ekološki vezane uz stanište koje će biti uništeno i fragmentirano planiranim zahvatom te vrstama koje gnijezde na području zahvata ili u neposrednoj blizini te koriste zahvaćeno područje za lov i hranjenje, utjecaj je procijenjen kao jak za sljedeće vrste: jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*), ćukavica (*Burhinus oedicnemus*), leganj (*Caprimulgus europaeus*), ušara (*Bubo bubo*), kratkoprsta ševa

(*Calandrella brachydactyla*), primorska trepteljka (*Anthus campestris*), rusi svračak (*Lanius collurio*) i ševa krunica (*Lullula arborea*).

Utjecaj je procijenjen kao umjeren za vrste ptica koje su ekološki vezane uz stanište zahvaćeno planiranim zahvatom te vrste koje se djelomično hrane na području zahvata. To su sljedeće vrste: eja strnjarica (*Circus cyaneus*), mali sokol (*Falco columbarius*), suri orao (*Aquila chrysaetos*), sivi sokol (*Falco peregrinus*), zmijar (*Circaetus gallicus*) i bjeloglavi sup (*Gyps fulvus*).

Iz razloga što se radi o vrstama ptica koje nisu ekološki vezane uz stanište koje je zahvaćeno planiranim zahvatom utjecaj je procijenjen kao zanemariv do malen za sljedeće vrste: vodomar (*Alcedo atthis*), bukavac (*Botaurus stellaris*), mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*), crna žuna (*Dryocopus martius*), crnogri plijenor (*Gavia arctica*), crvenogri plijenor (*Gavia stellata*), čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*), sivi svračak (*Lanius minor*), mala šljuka (*Lymnocyptes minimus*), siva štijoka (*Porzana parva*), riđa štijoka (*Porzana porzana*), mala čigra (*Sterna albifrons*), dugokljuna čigra (*Sterna sandvicensis*), kokošica (*Rallus aquaticus*), crvenokljuna čigra (*Sterna hirundo*), morski vranac (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*), ždral (*Grus grus*), crvenonoga vjetruša (*Falco vespertinus*) i škanjac osaš (*Pernis apivorus*).

Utjecaji zahvata tijekom i nakon izgradnje na ciljne vrste POVS „HR2001359 Otok Rab“ su sljedeći: Izgradnjom zahvata doći će do trajnog zauzimanja 15,34 ha površine suhog travnjaka i kamenjara koji predstavljaju stanište koje preferira ciljna vrsta četveroprugi kravosas (*Elaphe quatuorlineata*). Prepoznati utjecaji na ovu vrstu su uništavanje staništa, kolizija s građevinskim vozilima i utjecaj buke, vozila i radnika, a definirani su kao malen utjecaj, dok je fragmentacija staništa definirana kao umjeren utjecaj. Za očekivati je da će buka i vibracije koje će stvarati vozila i strojevi tijekom gradnje te vozila i avioni tijekom korištenja otjerati jedinke s lokacije zahvata te time znatno umanjiti vjerojatnost stradanja. Za ciljne vrste šišmiša veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*), oštrouhi šišmiš (*Myotis blythii*), dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*), riđi šišmiš (*Myotis emarginatus*) i veliki šišmiš (*Myotis myotis*) navedeno je da su utjecaji uništavanja staništa i utjecaj buke, vozila i radnika procijenjeni kao maleni do umjereni upravo zbog veličine staništa ovih ciljnih vrsta, kao i lokaliziranosti dosega utjecaja buke i vibracija. Vjerojatnost utjecaja će se povećati ukoliko se uvedu i noćni letovi, jer će se svjetlosnim onečišćenjem povećati vjerojatnost kolizije (svjetlost privlači noćne kukce kojima se hrane šišmiši).

Predmetno područje zahvata prekriva ciljno stanište 62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci. Ovo ciljno stanište zauzima ukupno 3.900 ha (51%) ukupne površine područja ekološke mreže „HR2001359 Otok Rab“. Izgradnjom piste, terminala i pristupnog puta trajno će se zauzeti 15,34 ha kamenjarskih travnjaka, što predstavlja gubitak ukupno 0,51% ovog staništa na predmetnom području ekološke mreže. Također, na području predmetnog zahvata, terenskim istraživanjem utvrđena je prisutnost ciljnog staništa 8140 Istočnomediteranska točila, koje unutar područja ekološke mreže „HR2001359 Otok Rab“ zauzima oko 300 ha. Procijenjeno je da bi izgradnjom planiranog zahvata došlo do gubitka od 2 ha ovog ciljnog staništa, što predstavlja gubitak od 0,67% površine unutar navedenog područja ekološke mreže. Gubitak ovih ciljnih staništa u navedenim postocima smatra se umjerenim utjecajem. Dio povoljnog staništa određene vrste zbog uništavanja ili promjene postaje nepovoljno i kao takvo predstavlja fragmentacijsku barijeru koja ometa migracije. Ako se dio povoljnog staništa fragmentira, preostalo netaknuto stanište može postati nepovoljno jer je postalo površinski premalo za održavanje populacije određene vrste. U tom slučaju stanište više ne ispunjava istu funkciju kao jedno cjelovito područje. Planirani obuhvat zahvata aerodroma Rab zauzet će područje od 162 ha na kamenjarskim pašnjacima na području Mišnjaka, na jugu

otoka Raba. Na površini od 15,34 ha bit će izgrađene pristupne ceste i zgrade te pista za zrakoplove. Ptice i druge životinje bit će konstantno tjerane sa navedenih 162 ha zbog sigurnosti zračnog prometa. Nepovoljnim staništem smatra se veća površina od navedena 162 ha s obzirom na rubni efekt fragmentacije staništa. Uz navedene prepoznati su i utjecaji kolizija s građevinskim vozilima, buka vozila i radova, akcidentne situacije i moguće kemijsko onečišćenje staništa, kolizija u zraku, kolizija u cestovnom prometu, buka zrakoplova, svjetlosno onečišćenje te korištenje aerodroma uključujući mjere tjeranja krupnih vrsta ptica.

Područje Mišnjaka je među najvrjednijim ornitološkim područjima u Hrvatskoj, jer se upravo na tom području, na jugu otoka Raba, gnijezdi jedina populacija bjelonokte vjetruše (*Falco naumanni*) u Hrvatskoj. Bjelonokta vjetruša je u Hrvatskoj kritično ugrožena i na području zahvata nalazi svoje glavno područje hranjenja tijekom sezone gniježdenja. Međutim, područje Mišnjaka također je značajno za brojne druge ugrožene vrste ptica koje su ekološki vezane uz kamenjarske pašnjake i garig (npr. bjeloglavi sup, zmijar, ušara, leganj, jarebica kamenjarka, ćukavica, kratkoprsta ševa, ševa krunica, primorska trepteljka i rusi svračak). U preletu i na zimovanju nalaze se suri orao, škanjac osaš, mali sokol, eja strnarica i sivi sokol. Osim uništavanja i fragmentacije staništa (fizički i utjecajem buke), sve navedene vrste izložene su dodatnom riziku stradavanja u kolizijama s avionima. Studija glavne ocjene navodi: „Zbog ornitološke važnosti područja lokacije predmetnog zahvata, te uvjetovanosti opstanka jedine poznate gnijezdeće kolonije bjelonokte vjetruše očuvanjem hranilišta na području Mišnjak, zahvat se ne može ocijeniti kao prihvatljiv za ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološke mreže.“ Također, navodi se da „ne postoje adekvatne funkcionalne mjere ublažavanja štetnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja koje bi mogle osigurati niti približno povoljno stanje u staništu, niti se utvrđenim mjerama u Studiji može osigurati opstanak svih ciljeva očuvanja u staništima“, kao i da „ne postoje druge pogodne mogućnosti da se zahvat aerodroma izmjesti na neku drugu lokaciju na otoku Rabu, a koja bi bila prihvatljiva s tehničke i prirodne pozicije“. U Studiji se navodi i da bi „zahvat izgradnje, a osobito korištenje aerodroma predmetnih gabarita značajno degradiralo postojeće stanje prirodnih uvjeta u staništu na širem području i ugrozilo povoljan status očuvanja ciljnih vrsta unutar predmetnih područja ekološke mreže Natura 2000“. U Studiji glavne ocjene zaključeno je sljedeće: „Temeljem razmatranih mogućih utjecaja planiranog zahvata s obzirom na karakteristike zahvata, lokaciju zahvata i smještaj u području ekološke mreže, ne možemo ustvrditi da je zahvat prihvatljiv za ciljeve očuvanja i cjelovitost Natura 2000 područja, odnosno razmatrane moguće mjere ublažavanja štetnih utjecaja predložene u ovoj Studiji ne mogu osigurati očuvanje svih ciljnih vrsta i njihovih staništa u području ekološke mreže.“

Slijedom iznijetog u provedenom postupku Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „Izgradnja aerodroma Rab“, Ministarstvo je temeljem Studije glavne ocjene i prethodnog mišljenja Zavoda utvrdilo da predmetni zahvat nije prihvatljiv za ekološku mrežu niti uz primjenu predloženih mjera ublažavanja i provedbu predloženog programa praćenja, te stoga nije provelo javnu raspravu u skladu s odredbom članka 31. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode.

Člankom 29. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode propisano je da Ministarstvo provodi Glavnu ocjenu za zahvate za koje središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša provodi postupak procjene utjecaja na okoliš ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš prema posebnom propisu kojim se uređuje zaštita okoliša i za zahvate na zaštićenom području u kategoriji nacionalnog parka, parka prirode i posebnog rezervata.

Člankom 33. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode propisano je da ako nadležno tijelo utvrdi, uzimajući u obzir i mišljenje javnosti, da planirani zahvat ima ili se ne može isključiti značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, unatoč mjerama ublažavanja, rješenjem odbija zahtjev uz uputu da je za zahvat moguće pokrenuti postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa i odobrenje zahvata uz kompenzacijske uvjete.

Obveza objave ovog Rješenja na internetskim stranicama Ministarstva utvrđena je člankom 44. stavkom 3. Zakona o zaštiti prirode.

Podnositelj zahtjeva oslobođen je plaćanja upravne pristojbe temeljem članka 6. Zakona o upravnim pristojbama (Narodne novine, br. 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 64/14, 87/14 i 94/14).

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo je rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

DOSTAVITI:

1. Grad Rab, Trg Municipium Arba 2, HR-51280 Rab (*R s povratnicom*);
2. MZOIP, Uprava za inspekcijske poslove, Sektor inspekcijskog nadzora zaštite prirode, ovdje;
3. U spis predmeta, ovdje.